

Dalok, balladák stb.

/A tabi Balikó Béláné, Csordás Vilma/1914/ anyjától kapott könyvéből/

Előszó

A "Magyar Daltár" eddig megjelent köteteiben, valamint a hazai hirlapok útján közzétett felszólalásaink- magyar népdalok beküldését illetően - nem maradtak eredménytelenül.....e nagy munkában a néptanítók-, kántorok, -és lelkészeketől vettük a legtöbb anyagot a feldolgozáshoz, különösen kiemelendő pedig főtisztelendő Kustár Ignác kegyesrendi áldozár ur, aki egymaga közel 300, nagyjából régebbi magyar dallamot küldött be összes szövegeikkel együtt.....Különösen arra kérvén őket, hogy a következő kérdésekre sziveskedjenek válaszolni:

1. Énekeltek-e a Daltár szövegei némely vidéken más változatban is, és melyek azok.
2. Vannak-e az illető dallamokra még egyéb dalos szövegek is és melyek azok.
3. Énekeltek-e a Dalalbum dallamai más változatban is, mint ott létevé vannak és miként?
4. Ismerik-e az egyes dalok és dallamok szerzőinek nevét, és kik azok?
5. Tudnak-e adatot a dal vagy dallam keletkezési helyéről, idejéről vagy indító okáról, s melyek azok?

....A szives beküldők nevei időnként közölhetők. Eddigi munkatársaink teljes névsora a "Magyar Dal-Album" VI-ik kötetében található fel.

Szives közlemények a "Magyar Dal-Album" és "Magyar Daltár" szerkesztőségéhez: Győr, Fehérvári utca 23-ik szám alatt intézendők.

Győr, 1887. Október 1-én.

A "Magyar Dal-Album" és "Magyar Daltár" szerkesztősége.

Ez a kötet az 1800-tól az 1900-ig szövegeket tartalmazza, közöttük jó néhány írótól-költőtől közismert verseket is.

1005. Addig innen rózsám el nem mégy,
 Mig három szál gyertya el nem ég;
 A második már is félben ég,
 De rózsám, hogyha szeretsz még.

Dalok.

Rongyos az istállóm teketeje,
 Kilopták a subám belőle,
 Mivel takarom be rózsámat?
 Jó az Isten, majd ad egy másat!

Ha nem tudod rózsám, hol lakom,
 Gyere velem, majd megmutatom;
 Itt lakom én rózsám, nem messze,
 Ebben a kerek fűzesbe.

Szabad amadárnak
Ágrólágra szállni,
Csak nékem nem szabad
A babámhoz járni;/:
Sir az egyik szemem,
A másik könyezik,
Sirjon mind a kettő
Mint a záporosó:/:

-
Azt mondja a kapitány a bakának
Ej,de szép szeretője van magának!
Higyha van is,nem kapitány szerezte,
Szegény baka sétatéren kereste.

Add át nékem tózsád,nem lesz károdra,
Három csillagot varratok rokkodra,
Kapitány ur,köszönöm a jóságát,
Adja másnak mind a három csillagát.

-
Ágas.bogas a diófa teteje,
Kitelt már az öreg huszár ideje,
Kézében van már az uti levele,
Már ezután nem huszár az ő-neve.

-
Ágas-bogas,terebélyes a nyárfa,
Nem láttam én a rózsámat alatta,
Hej,nem is volt,nem is lesz ma vig napom,
Mert homályba borult az én csillagom.

-
Állj meg Jancsi itt előttünk a csárda,
Ihatnék a rudas lovam a Sárga,
Fogj ki Jancsi,hadd érjen itt az este,
Jó szállást ad a kis barna menyecske.
Korcsmárosné egy itsze bort.ha mondom,
De csak hamar a jobbiktól,~~haxxaxndon~~,galambom.
Korcsmárosné,eszemadta ,de barna,
Bora mellé egy csókot is adhatna.

-
Paka vagyok pajtás
De nem jókedvemből,
Hej,szolgalom a császárt
Nagy kénytelenségből.
Kaszárnya,kaszárnya,
Nem az Isten háza;

Hej, sok szép magyar
~~Hej, fekete~~ lány
ott hever a párja.

Ne sirj rózsám, ne sirj,
Nem leszek a férjed,
Hej, ádáz ágyugolyó
temet el engemet.

Istenem, Istenem
Mi bajom van nékem,
Hej, talán kedves babám
Anyja átkoz engem.

Ne átkozzon engem
A te édesanyád,
Hej, soha nem szerettem
Az ő barna lányát.

Sirass anyám, sirass,
Mig előtted járok,
Hej, azután ne sirass,
Ha utra bocsájtok!

Beh szeretnék az erdőben fa lenni,
Ha engemet meggyújtana valaki,
Elégetném ezt a czudar világot,
Csak ne lássam más ölében rózsámat.

Beh meguntam ezt az urat szolgálni,
Éjjel-nappal udvarában vigyázni,
Inkább ülnék barna babám ölében,
S tekingetnék szép fekete szemébe.

-Elment Mádi Pista

kenyeret keresni

Hej, sudabeli csaplár
levelet irt neki.
Rosszul volt megírva,
Nem volt pecsét rajta,
Hej, sudabeli csaplár,
Jól vigyázz magadra!

Elveszett a lovam
Czédrusfa erdőbe,
Hej, elkopott csizmámababám
A ló keresésbe

Ne keresd, ne keresd
Bé van az már hajtva
Hej, a biró udvarába
Szól a csengő rajta.
Ismerem a lovam
Csengője szaváról,
Hej, a csengője szaváról,
Kese négy lábáról

1064.

Eresszetek jó révészek!

Nem, nem, nem eresztünk,

Mert a minap itt jártatok,

Hidunk lábát eltörtétek,

Még nem csináltattatok!

Ezüst lucscsal, arany kulcscsal,

Ezüst kulcscsal koczogtattunk,

Még is megcsináltattuk.

Hidnak is van váma!

És miféle váma?

Egy kemencze kalács,

És egy szép kis lányka.

Buj, buj, bujj, bujj bokrostúl,

Bokron innen által!

Vagyok bátor s jó vitéz,

Megyek innen által.

1072. Kitrikoty nóta

Én elmennék a vásárra félpénzzel,

Tyukot vettem félpénzzel,

Tyukom mondja: kitrikoty,

Karé, kity-koty, édes tyukom,

Mégis van egy félpénzem.

Én elmennék....stb.

Csirkét vettem félpénzzel.

Csirkém mondja: csip, csip, csip,

Tyukom mondja: Kitrikoty.

Karé kity-koty édes tyukom,

Mégis van egy félpénzem.

Én elmennék... stb.

Kakast vettem félpénzzel

Kakas mondja: bokréta,

Csirkém mondja ... stb. visszafelé ism.

Én.... stb

Réczét vettem...

Réczém mondja: riphajnal,

Kakas mondja.. stb...

Én... stb

Pujkát vettem félpénzzel,

Pujkám mondja: dardara... stb...

Én... stb.

Ludat vettem....

Ludam mondja: gigágá... stb...

Én elmennék... stb

Disznót vettem...

Disznóm mondja: rőf, rőf, rőf... stb.

Én.... stb.

Juhot vettem.....

Juhom mondja: behehe... stb....

Én.... stb.

Kecskét vettem...

Kecském mondja: nyikrabá... stb....

Én.... stb.

Csirkét vettem félpénzzel,

Csirkém mondja: mihajbá... stb....

Én... stb.

Legényt vettem félpénzzel,

Legény mondja: ha volna,

Legény mondja: jó volna,

Csirkém mondja: mihajbá,

Kecském mondja: nyikrabá... stb....

/Bartalus István "Egyet. Gyűjt." -ból/

1075. Farsang, dudaszó
"Magyar egyveleg", "magyar zürzavar"

Farsang, dudaszó,
Szánut, vén sánta ló,
Jó kedvmkoplalás,
Tót mulatság.

Hajdina, bab, borsó,
Üres tál, kövér bál,
Vastag szalonna:/:

Nagy hasu pap.

Sörgés káposzta,
Sip, dod, rotka rosta,
Régi aggott lány,
Vén, kotlós tyuk.

Kása, csokoládé,
Sok purdé, vén dáde,
Kin, vakság a aggság
Nyalka vőlegény, :/:

Rongyos urfi.

Kecske, furulya,
Serház és korcsolya,
Kénkő, pozdorja,
Madulatej.

Kánya, liba, róka,
Pecsenye, sült póka,
Dunyhacsucs, vén papucs,
Pipa, rossz dohány, :/:
Aggodalom.

Tyukszem, kozáktáncz,
Vén bany, csörgő láncz,
Szélvész, erős fagy,
Rongyos sátor.

Üveges, kolompár,
Bibula, szép madár,
Sok egér, denevérm
Jó ser, fagyos hus:/:
Hideglelés.

Kávé, cserebóg,
Koldusbot, édes csók,
Mókus, gatya, folt,
Mennydörgő fü.

Tolvaj, zsivány, erdő,
Bába, póly, fürdő,
Foltos zsák, fehér mák,
Kolbász, mürmös bor:/:
Magyar gyomor.

Lencse, gvardián,
Keszőcze, indián,
Uj hir, parókás,
Borbély legény.
Vén remete, macska,
Szürös bocskor, szarka,
Büdös lyuk, tarka tyuk,
Öreg menyecske:/:
Ördögös ház.

1097. Hála, hála megnyugszom

Hála, hála megnyugszom;

ha még ilyen tizenkettőt
huszonkettőt,
harminczkettőt,
negyvenkettőt,
ötvenkettőt,
hatvankettőt,
hetvenkettőt,
nyoczvankettőt,
kilenczvenkettőt

megiszom, megiszom,

Akkor talán megnyugszom!.

1117. Ságih Ilona

Jó estét, jó estét,
Biróné asszonyom!
Itthon van-e Ilona,
Az én kedves galambom?

Itthon van, oda benn,
A benső szobában,
Jóizüen aluszik
A paplanos ágyában.
Menjen be, keltsse föl
Küldje el a bálba.

Sugja meg a fülébe,
Hogy kedvese itt várja.

Kék selyem szoknyáját,
Kösse derekára,
Piros bársony czipőjét
Huzza fel a lábára.

Szép arany lánczait,
Tegye a nyakára,
Sok szép arany gyűrűt
Huzza fel az ujjára.

Szép arany perczit
vegye a karjára,
Sághi Biró Ilona
Ugy menjen el a bálba.

Hangászok, hangászok,
Sághbeli hangászok,
A bankóbol bőven jut,
Csak jó vigan huzzátok,

Mulatok kedvemre,
Tánczolok rózsámmal,
Az én kedves rózsámmal,
Sághi biró lányával.

Huzzátok, huzzátok,
Estétől reggelig,
Sághi biró Ilona,
Hogy meg se pihenhessek.

Iczikét, piczikét
Engedjen pihenni,
Piros bársony czipőmből
A vért kiereszteni.

Nem lehet kimenni,
Nem lehet kijárni,
Piros bársony czipődből
A vért kiereszteni.

Nem lehet kiemni,
Nem lehet pihenni,
Piros bársony czipőmből
Véremet kiönteni.

Átkozott az apa,
Átkozott az anya,
Ki egyetében leányát,
Éjjel tánczra kiadja.

Reggelvan. hat óra,
harang szól hajnalra,
Sághi biró leányát
viszik haza meghalva.

Jó reggelt, jó reggelt,
Biróné asszonyom!

Itthon van-e a lánya,
Az én kedves galambom?

Itthon van. oda benn,
a benső szobában,
Holtan fekszik a szegény,
Diófa koporsóban.

Verje meg az Isten
Ki éltét elvette,
Szenvedjen e földön is,
Pokolban is érette.

Istenem, Istenem,
De nagyot vétettem!

Sághi biró Ilonát
A föld alá temettem.

- -

1167. Omni die, omni die,
Jó borral kell élni,
Omni fie, omni die,
Jó borral kell élni;
Annyira, mennyire
meg kell részegedni,
Mindennap, mindennap
Vinum est bibendum,
Tantum, quantum, aliquantum,
Vinum est bibendum.

/dallama hasonlít a 149. dallamhoz és
szövegéhez/.

1195.

Vasárnap, higy haza jöttem

udvaromon látom:

Egynehány ló megnyergelve,
egy, kettő, három.

Kedves feleségem-mondék.

Mi baj van angyalom?

Mit keresnek itt e lovak,
meg nem foghatom.

No lássa az ember az oktondit,
ki lát itt lovakat?

Fejős tehének azok,
anyám küldte azokat.

Fejős tehének felkantározva,
oh ég! szegény megcsalatott férj vagyok,
Mások is, mint én.

Amint a házba tekinték,
ottan vala, látom:

Egynehány sarkantyus csizma.

egy, kettő, három,

Kedves feleségem/-mondék.

Mi baj van angyalom?

Mit keresnek a sok csizmák
meg nem foghatom!

No lássa az ember az oktondit,
ki lát itt csizmákat?

Tejes fazekak azok-
anyám küldte azokat.

Tejes fazekak, felsarkantyuzva!
Óh ég... stb.

Hogy a folyosóra léptem,
felakasztva látom:

Egynehány fehér köpönyeg,
egy, kettő, három.

Kedves feleségem/-mondék.

Mi baj van angyalom?

Mit keres e sok köpönyeg,
meg nem foghatom!

No lássa... stb.

Mind ágyterítő, csak száradni
raktam ki őket.

Ágyterítő ez, veres gallérral?
Óh ég... stb.

Hogy a fogásra tekinték,

ottan vala, látom:

Egynehány kard felakasztva,

egy, kettő, három.

kedves....

Mi....

Mit keresnek itt kardok?

meg nem foghatom!

No....

pecsenyésütők azok,

anyám küldte azokat.

pecsenyésütők, felportupézva!

Óh... stb.

Amint az ágyba tekinték,

ottan vala, látom,

Egynehány huszár katona,

1-2-3

kedves...

Mi....

Mit keresnek e katonák?

meg nem foghatom!

No.....

ki lát itt katonát?

Szolgáló lányok azok,

anyám küldte azokat.

Szolgáló lányok! pödrött bajusszal!

Óh... stb

A korbácsot elővettem,

men meg másképp, látom:

Fejem felett megforgattam,

egy, kettő, három.

Kérdé az én feleségem:

Mi baj van angyalom?

Mit tesznek e forgatások,

meg nem foghatom?

No lássa az ember a kis okost,

ki lát itt forgatást?

Czirógatás ez, simogatás ez, csak szerelm ez.

Szerelemből üt-, s ver meg a korbácscsal!

Óh ég! szegény megcsalatott nő vagyok,

Mások is, mint én.

Fenti dal a következő bekezdéssel is fordul elő: 1. Minap, hogy haza értem
keztem, 2. A minap, hogy haza mentem.../

1199./2.

Hej!gyöngyöm,gyöngyöm,gyöngyöm,
Gyöngyömnek az ára!
Kéret engem a kis molnár,
Nem megyek hozzája!
Édes anyám a molnár,
Valamennyi csapodár,
nem megyek hozzája,
Rongyos a csizmája.

Hej.....stb.

Kéret engem a kis bognár,
Nem....

Édesanyám...

Mindig ide-oda jár,

Nem ...

Nem nézhetek rája.

Hej,.....stb.

Kéret engem a kis kovács,

Nem....

Édes anyám....

Olyan mint a kalapács,

Nem....

Félre áll a szája.

Hej.....

Kéret engem a kis boltos,

Nem...

Édes

Valamennyi mind foltos,

Nem....

Hamis szive tája.

Hej.... stb.

Kéret engem akis szabó,

Nem...

Édes....

Ide-oda szurkáló,

Nem....

Hamis a zuzzája.

Hej.... stb.

Kéret emgem a kis varga,

Nem...

Édes...

Ugrik-bugrik,mint szarka,

Nem...

Szurkos a ruhája.

Hej,..... stb.

Kéret engem a kis kanász,

Nem....

Édes....

Örökké disznót hajhász,

Nem....

Vörös a szakálla.

Hej..... stb.

Kéret engem a kis juhász,

Nem....

Édes....

Mindig juh után csusz-mász,

Nem...

Sánta a jobb lába.

Hej.....stb.

Gyöngyömnek az ára!

Kéret engem egy szép diák,

Elmegyek hozzája.

Édes anyám a diák,

Valamennyi gyöngyvirág,

Elmegyek hozzája,

Csókra áll a szája.

/E dal következő bekezdésekkel is daloltat-
tik:1.Hej!gyön-gyön,gyön-gyön,gyön-gyön.

2.Hej!gyöngye,gyöngye,gyöngye...

3.Gyöngye,gyöngye,gyöngye,gyöngye,gyön-

gyemnek rózsája!//Szövege nagyon hason-
lit az 1136.d. 2-ik szövegéhez/